

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
ABSTRACT	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน	9
1.1 ความหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9
1.2 ความจำเป็นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	10
2. การมัธยมศึกษา	11
2.1 ความหมายของการมัธยมศึกษา	11
2.2 ความสำคัญของการมัธยมศึกษา	11
2.3 ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา	13
2.4 ลักษณะการมัธยมศึกษาของไทย	13
2.5 หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา	14
2.6 โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองคาย	14

หัวข้อ	หน้า
3. หลักสูตร	15
3.1 ความหมายของหลักสูตร	15
3.2 ความสำคัญของหลักสูตร	16
3.3 หลักสูตรกับการจัดการเรียนการสอน	18
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	22
4.1 ความเป็นมาของภูมิปัญญาท้องถิ่น	22
4.2 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น	23
4.3 แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	26
4.4 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา	43
4.5 สภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดหนองคาย	49
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
5.1 งานวิจัยในประเทศ	51
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
วิธีสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	100
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	100
สมมติฐานของการวิจัย	100
วิธีดำเนินการวิจัย	101
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	101
สรุปผลการวิจัย	102
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	116
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	117
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	125
ประวัติผู้วิจัย	134

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงวงจรชีวิตในรอบปีของท้องถิ่นชนบทไทย	30
2	แสดงกระแสภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานต่อการคืนชนพึ่งตนเอง	41
3	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและ ขนาดโรงเรียน	59
4	แสดงจำนวนและร้อยละผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ และขนาดโรงเรียน	65
5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามสถานภาพ ทั้งโดยรวม และรายด้าน	66
6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคติ ความคิด ความเชื่อ จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ	68
7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ	72
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น จำแนกเป็นรายด้าน และรายข้อ	76
9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีท้องถิ่น จำแนกเป็น รายด้านและรายข้อ	80

ตารางที่	หน้า
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ทั้งโดยรวม และรายด้าน 83
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านคติ ความคิด ความเชื่อ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน 85
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน 89
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน 92
14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านแนวปฏิบัติหรือเทคโนโลยีท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน 95
15	แสดงการเปรียบเทียบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ที่มีสถานภาพและขนาดโรงเรียนต่างกัน 97
16	แสดงการเปรียบเทียบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านคติ ความคิด ความเชื่อ ในการเรียนการสอน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ที่มีสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่างกัน 97
17	แสดงการเปรียบเทียบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปวัฒนธรรมและ ขนบธรรมเนียมประเพณีในการเรียนการสอน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ที่มีสถานภาพและขนาดโรงเรียนต่างกัน 98

ตารางที่	หน้า
18	แสดงการเปรียบเทียบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการประกอบอาชีพของท้องถิ่น ในการเรียนการสอน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ที่มีสถานภาพและขนาดโรงเรียน ต่างกัน 98
19	แสดงการเปรียบเทียบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแนวปฏิบัติหรือ เทคโนโลยีท้องถิ่น ในการเรียนการสอนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ที่มีสถานภาพ และขนาดโรงเรียนต่างกัน 99

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน	19
2	แสดงการจัดกระบวนการเรียนการสอน	20
3	แสดงการจัดการเรียนการสอน	47
4	แสดงความสัมพันธ์ระบบการศึกษาของรัฐกับเครือข่ายการเรียนรู้ในชนบท	48

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY